

Bc. Barbora Bradáčová
Karel Myslбек (1874–1915) a jeho tvorba
Posudek vedoucího práce

Autorka posuzované práce se pustila do monografického pojednání tvorby malíře, jemuž byla soustavná pozornost věnována naposledy v knížce vydané před 70 lety. Bradáčová zaujala nezbytně odlišný, aktuální přístup k problematice, aniž by přitom jakkoli podceňovala sociální zaujetí, pro něž byl kdysi Karel Myslбек ceněn. Autorka například do sféry sociální malby zahrnuje prostředí cirkusu a rovněž prolamuje někdejší stereotyp české uměleckohistorické debaty s její fixací na pojem realismus a s ideologickou zdrženlivostí vůči naturalismu.

Bradáčová důkladně prozkoumala dostupnou literaturu i prameny a zvláštní pozornost nadto věnovala dosud opomíjeným inspiracím Karla Myslbeka v evropském umění nebo také jeho souznění s některými aktuálními proudy doby. Je poznával na svých výpravách do zahraničí, z přítomnosti zahraničních vystavovatelů na pražských výstavách i prostřednictvím příslušných časopisů a knih.

Posuzovaná práce je uspořádána chronologicky, avšak členěna střídavě podle nejzávažnějších okruhů tvorby umělce, podle klíčových obrazů i podle námětů. Toto členění je podle mého názoru vhodné a vyváženě postihuje základní parametry Myslbekovy umělecké dráhy.

Jedna ze zásluh práce spočívá v zevrubnějším pojednání souboru grafických listů Karla Myslbeka. Zdůraznění této součásti jeho tvorby je oprávněné. Grafiky u Myslbeka, který nebyl specializovaným grafikem, nýbrž malířem, by si možná zasloužily souhrnnou charakteristiku jejich statutu. Představují jen mezistupeň od kreseb k obrazům nebo jsou spíše svébytnou kreací, která jako taková tehdy měla na výtvarné scéně už svůj plně uznávaný statut?

Ve výsledném znění práce je jistě právem oslabena příbuznost s moralistně zaměřenou tvorbou Emila Holárka. Tím spíše bych však někde ještě víc zdůraznil či přiblížil období uměleckého smýšlení Karla Myslbeka s Milošem Jiránkem a společnou specifickou pozici obou. Autorka sama správně naznačuje, že Myslбек při svém výrazném zájmu o sociální skupiny a okrajové postavení nepriviligovaných vrstev podobně jako Jiránek sdílel především zaujetí jednotlivou lidskou bytostí, koneckonců ve shodě se svou vlastní labilní pozicí umělce.

V tomto smyslu se do závěru práce Bradáčové hodí i pojednání fenoménu sebevraždy, procházející tvorbou i osudy řady moderních umělců starších generací a řady Myslbekových současníků.

Bradáčová přistoupila k tématu své práce vesměs s potřebnou kritičností a v tom směru mám jen jednu faktickou pochybnost. U umělcových studijních počátků totiž rozvíjí příběh jeho sebeprosazení (proti vůli otce), což snad až příliš vyhovuje obecné legendě umělců vyznačujících se typově odhodláním k umělecké dráze; že by však Karel studoval na Akademii tajně, bez vědomí svého otce, je sotva myslitelné.

Zbývá dodat, že po formální stránce je posuzovaná práce vybavena solidním poznámkovým aparátem a bibliografií; jen škoda, že v jejím výsledném znění zůstali někteří „šotci“.

Výše naznačené poznámky nepředstavují vážné výhrady a mohou být případně využity při obhajobě posuzované práce. Nic nemění na tom, že tuto práci hodnotím vysoce kladně a předběžně k obhajobě navrhuji hodnocení výborně.

prof. PhDr. Roman Prahl, CSc.
V Praze 3. 8. 2023